

Лемешева Наталія Андріївна,

методист предметів художньо-естетичного профілю лабораторії виховної роботи
Комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти
педагогічних працівників Черкаської обласної ради», м. Черкаси, Україна,
e-mail: nataliyalemesheva@ukr.net

ОРІЄНТОВНИЙ КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН УРОКІВ МИСТЕЦТВА В 1 КЛАСІ (І семестр)

До підручника: Лемешева Н. А. Мистецтво, 1 клас. – Кам'янець-Подільський : Абетка. – 2018. – 128 с.

Тема	Музичне мистецтво	Образотворче мистецтво
РОЗДІЛ І. МИСТЕЦТВО І МІЙ СВІТ		
1. Моя школа, мій клас	Музика – це мистецтво звуків. Мелодії. Постава під час співу. СІМ: М. Ровенко. «Ми першокласники»; Ф. Шуберт, «Аве, Марія»; Й. С. Бах, «Жарт» (фрагменти). Дослідження: «Музика і мій настрої». КМ: передача емоцій та відтворення настрою грою на музичних інструментах або жестами. ХПД: М. Шуть. «Наше коло, мов сім'я».	Знайомство з художніми матеріалами та інструментами. Організація робочого місця. СІМ: Е. Дега. Маленька танцівниця чотирнадцяти років; О. Ренуар. Дві дівчини за фортепіано; кадр з м/ф. «Бременські музиканти»; О. Кулаков. Етюд «Дівчинка, що танцює». КМ: уявлення про різні види мистецтва через твори образотворчого мистецтва та висловлення особистого ставлення до них. ХПД: створення образу з контуру долоньок (кольорові олівці).
2. Мистецтво і світ	Музичні звуки: довгі й короткі, високі й низькі, голосні й тихі. Запис довгими (I) і короткими (ii) звуками різних слів. СІМ: Ж. Ф. Рамо. «Перегукування птахів». Графічне відтворення лінії мелодії Ж. Ф. Рамо. КМ: пластичне вираження характеру мелодії через лінії. Вправа звукоутворення «а». Дослідження: гра «Оркестр довкілля» (відтворення звуків довкілля звучанням різних речей та на музичних інструментах). ХТД: «Каркнув крук», «У зеленому гайку».	Графіка. Види ліній. СІМ: А. Дюрер. Заєць; Я. Гнездовський. Кіт; В. Ван Гог. Скелясті землі в Монмаджур. КМ: висловлювання особистісного ставлення про графічне вираження краси довкілля лінією в роботах художників та дітей. Вправа: зображення однією лінією рослин, птахів. ХТД: створення елементарної лінійної композиції з образами природи (кольорові олівці, фломастери).
3. Я вулицею йду	Пісня. Музична форма пісні. Куплет. СІМ, КМ: висловлювання ставлень до особливостей музики і характеру персонажів мультфільму «Робокар Полі», евристична бесіда «Дорогою до школи» (звуки навколо). Відтворення характеру мелодії (Р. Наконечний, О. Шевченко. «В гості до бабусі» з циклу «З любов'ю до дітей».) Вправа: звукоутворення «у», послівка «Ту-ту-ту, ту-ту-ту – гуде потяг на ходу...». ХТД: А. Мігай, Т. Коломієць. «Я по вулиці йду» з доповненням грою на барабані.	Геометричні фігури. Тонка і товста лінії. Утворення лініями різних форм: трикутної, прямокутної, круглої. Форма. КМ: обговорення життєвих ситуацій за малюнком з підручника «Я вулицею йду», висловлювання елементарних суджень в ході евристичної бесіди «Дорогою до школи» (краса навколо). Вправа: проведення товстої і тонкої лінії, зображення лініями різної товщини геометричних фігур. ХТД: зображення автомобілів товстими і тонкими лініями (кольорові або воскові олівці, пастель).
4. Мій дім	Музична форма пісні (продовження). СІМ: О. Злотник, О. Вратарьов. «Музика рідного дому». КМ: вербальне вираження почуттів, які викликала музика. Вправа: звукоутворення «і», послівка «Привітний і світлий наш сонячний дім...».	Частини будівель та узагальнення їх форм до геометричних фігур. СІМ: Д. Мартіашвілі, фото палацу Попелюшки Діснейленда (м. Париж).

Тема	Музичне мистецтво	Образотворче мистецтво
	Дослідження: звуки (склянки з водою, металофон, маракаси, барабан тощо). ХТД: Т. Шутенко, В. Кукловська. «Будуємо дім».	КМ: розповідь про найкрасивішу споруду в місцевості проживання. ХТД: створення зображення будинку в техніці аплікація.
5. Моя родина	Дихання. Знак дихання. Знак фрази. СІМ: О. Злотник, В. Крищенко. «Родина»; мультфільм «Суперсімейка». КМ: розповідь про свою родину, висловлювання міркувань про родину. Дослідження: дихання професійних співаків. ХТД: «У нашого Омелечка» у формі гри «Омелько».	Скульптура (засоби виразності, матеріали). Форма фігурки людини. Порівняння форм простих і об'ємних фігур: конуса й трикутника, кулі й круга, куба й квадрата. СІМ: скульптурні композиції С. Лорді та Ю. Мартіна, пам'ятник сім'ї мігрантів (м. Торонто). КМ: висловлення ставлень (особистісних, емоційних, ціннісних) до скульптур. ХТД: ліплення скульптури «Моя родина» (пластилін).
6. Мої улюблені тварини	Рух мелодії пісні. Вправа: зображення рукою в повітрі руху мелодії пісні. СІМ: українська народна пісня «Котику сіренький». КМ: висловлювання ставлень (емоційних, естетичних) до музичних образів тварин. Руханка: Г. Чубач. «Черепаха-аха-аха» або О. Мочайло. «Цуценя». Театралізація: гра-перевтілення «Упізнай мене». ХТД: «Котику сіренький» (вибір музичного інструмента для супроводу).	Елементарний аналіз форм частин тіла kota. Форма тварини. СІМ: Дж. Медей. Кошенята; Е. Хунт. Пташиний двір. КМ: висловлювання ставлень (емоційних естетичних), посилене візуальне вираження образного змісту. Вправа: елементарне відтворення характеру в зображенні мордочки kota. ХТД: зображення пухнастого котика (штампування: ватний диск, губка або шматок зім'ятого паперу).
7. Веселі плями	Швидкий і повільний темп пісні. СІМ: П. Чайковський. «Пори року. Жовтень». КМ: виявлення і вербальне відтворення настрою музичних творів. Вправа: звукоутворення «и», поспівка «Диби, диби..». Руханка Р. Грех. «Пісня про гриби» із серії «З любов'ю до дітей». ХТД: М. Завалішина, Л. Рева. «По гриби». Зображення схеми пісні, добір супроводу.	Основні й похідні кольори. Форма грибів. Вправа: змішування основних кольорів. КМ і СІМ: висловлювання про виразність плям та ліній у кольорових графічних роботах. ХТД: зображення грибів з плям основних кольорів (гуаш).
8. Осінь	Вокальна та інструментальна музика. СІМ: В. Косенко. «Дощик»; К. Меладзе. «Квітка-душа». Порівняння настрою музики. Дослідження. Гра «Звуки осені». Руханка: В. Верховинець. «Ходять діти в колі». КМ: висловлювання простих суджень про відтворення краси світу через виразність звукового різноголосся в музичних творах. ХТД: пісня «Капосний дощик», сл. А. Перелісної, муз. О. Радзівіл.	Кольорові поєднання. Компонування на папері. Спостереження і порівняння форм листя, кущів, дерев. Дослідження. Гра «Кольори осені». СІМ: лінійна графіка В. Єлізарова, О. Кваша. Осінь у моєму місті, Осінній день. Аплікації з природних матеріалів (сухі квіти, листя, трави). КМ: відтворення краси світу через виразність кольору в роботах художників та дітей. ХТД: створення композиції з відбитків листя на тему «Осінь пісня» (гуаш).
9. Дари осені	Форма пісні, куплет, приспів. Руханка: Н. Савко, О. Салюк. «Їздить трактор по городу». СІМ: м/ф «Ходить гарбуз по городу». КМ: графічна передача настрою пісні, відтворення характеру персонажів (гра-театралізація). Театралізація української народної пісні «Ходить гарбуз по городу». ХТД: «Ходить гарбуз по городу».	Теплі кольори. Утворення форми овочів, фруктів. Вправа: змішування жовтого і червоного кольорів. Елементарний аналіз і синтез форми яблука, груші, баклажана, гарбуза. СІМ: М. Тимченко. Ходить гарбуз по городу. КМ: передача характеру зображень через колір, форму. ХТД: зображення гарбуза (гуаш).
10. Хочу бути здоровим	Танець. Інструментальна музика. СІМ: український народний танець «Гопак». КМ: відтворення різних емоцій настрою через пластичну імпровізацію. Висловлювання суджень про користь мистецтва. Елементи українського танцю (руханка). Вправа на визначення інструментальної, вокальної музики. ХТД: «Ми завзяті малюки...» (придумування мелодії). О. Янушкевич. «Пісня про зарядку» з виконаннями рухів.	Змішування фарб та утворення відтінків теплих кольорів. Поетапність накладання фарб. СІМ: Н. Папірна. Український танець. КМ: передача краси українського танцю кольорами; відтворення краси польових квітів кольором, лінією, плямою. Вправа на створення мазків тонким, широким, пласким пензлями. ХТД: створення композиції «Квітучий луг» (гуаш).

Тема	Музичне мистецтво	Образотворче мистецтво
11. Вода навколо мене	Звуки (музичні, шумові). Дослідження різних звуків. Руханка «Море хвилюється раз». СІМ: М. Скорик. «Мелодія». КМ: передача настрою природи засобами музичного мистецтва. «Море хвилюється раз...» (руханка). ХТД: Л. Жолновач. «Човник», з різними настроєм.	Живопис. Синій – холодний колір. Утворення відтінків синього (без вживання поняття «відтінок»). Лінія горизонту. Відтворення настрою хвилястою лінією. СІМ: І. Айвазовський. Корабель під час шторму; В. Ван Гог. Море в Сент-Марі; марини Ч. Вікері; П. Синьяк. Шербур. Форт-дю-Руль. КМ: передача настрою (спокійного, хвилюючого) мазками, лінією, кольором. ХТД: зображення композиції з човником: холодними кольорами – хвилі, теплими – човника (акварель).
12. Привіт, чарівнице зимо!	Звуки (високі, низькі). Руханка. Музика пісні скаутів, вірші З. Лисевич. «Танці-зігріванці». СІМ: Дж. Ласт. «Зима». КМ: передача настрою (веселий, сумний) за допомогою музики. Музика пісні скаутів, вірші З. Лисевич. «Танці-зігріванці» з циклу «З любов'ю до дітей». Експериментування: музична історія про зиму (супровід – металофон чи ксилофон). ХТД: «Кружляють танок свій красивий хмаринки»; створення мелодії до вірша А. Качан «Два плюс два».	Розбілення синьої фарби. Лінія горизонту (повторення). Вправа: розбіл синього кольору. СІМ: О. Квакша. Іній; І. Грабар. Лютнева блакить; М. Арбітайло. Зимово аля; О. Грін. Лютий. КМ: відтворення настрою (сум, спокій, радість тощо) кольоровими поєднаннями. ХТД: зображення зимового краєвиду синьою та білою фарбами (гуаш).
13. Зимові сюрпризи	Темп (швидкий, повільний) (без введення поняття «темп»). СІМ: А. Вівальді. «Пори року», «Зима» (фрагмент). Гра «Звуки зими», відтворення скрипу снігу, дзвону бурульок тощо. КМ: відображення зими через музичні та шумові звуки. ХТД: В. Верховинець, Л. Глібов. «Зимонька-снігуронька».	Розміщення зображень (ближче – далі, вибір розміру зображення. Знайомство з аквареллю). СІМ: скульптура з льоду та снігу (фото); Роберт Дункан. Зимові розваги. КМ: передача відчуття холоду через колір. ХТД: зображення «Сніговика-жонглера» (акварель, воскові олівці).
14. Мій зимовий настрій	Закріплення. Вокальна інструментальна музика. СІМ: Ф. Колесса. «Сипле сніг»; «Я мандрую по землі. Віхола гуде» (із серії «З любов'ю до дітей», вірші О. Салюк). Дж. Пьерпонт. «Jingle Bells» («Дзвіночки дзвенять»); КМ: передача настрою музикою, музичне озвучування ілюстрації А. Сілівончик. «Передчуття зими»; А. Столбова. «Йшов сніг». ХТД: Н. Горбенко. «Сніг-сніжок», виконання пісні з супроводом.	Вітальна листівка. Оздоблення зображення. СІМ: А. Сілівончик. Передчуття зими; А. Столбова. Йшов сніг; декоративні вироби із зображенням птахів (іграшки, брошки, скульптурки тощо). КМ: уявлення та озвучування думок персонажів картини. Гра на знаходження схожих зображень (форма, колір, оздоблення). ХТД: створення листівки «Щасливих новорічних свят!».
15. Мої різдвяні відкриття	Щедрівки, колядки. Музична форма (повторення). СІМ: М. Леонтович. «Щедрик»; В. Барвінський. Фортепіанний цикл «Колядки й щедрівки» (фрагмент). Перегляд: м/ф «Різдвяна казка», ч. 2 (режисер А. Трифонов) (фрагмент). Театралізація: різдвяна гра «Коза». КМ: пізнання традицій українського народу через колядки та щедрівки. ХТД: Л. Жолновач. «Як чудово кожен рік»; М. Леонтович. «Щедрик», супровід ксилофон (металофон).	Форма та будова ялини. Вправа: прийом «зигзаг». СІМ: декоративний живопис на різдвяну тематику. КМ: здобування з художніх творів інформації та її поширення про традиції святкування Різдва в Україні. ХТД: створення роботи з теми «Ялинка в лісі» (тонований папір, гуаш).
16. Узгаляння	Міні-концерт «Мої улюблені пісні».	Виставка «Мої найкращі роботи».

Скорочення:

СІМ – сприймання інтерпретація мистецтва;

КМ – комунікація через мистецтво;

ХТД – художньо-творча діяльність.